

Αριθ. 22/ 1 / 2008

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΕΚΘΕΣΗ

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

Στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εξωτερικών «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Συμβουλίου Υπουργών της Δημοκρατίας της Αλβανίας για την προστασία και αρωγή των θυμάτων εμπορίας ανηλίκων».

Με τις διατάξεις του υπόψη σχεδίου νόμου, κυρώνεται η ανωτέρω Συμφωνία, που έχει υπογραφεί στις 27 Φεβρουαρίου 2006, στα Τίρανα. Ειδικότερα:

Α. Με το άρθρο πρώτο, κυρώνεται και έχει την ισχύ που ορίζει το άρθρο 28, παρ.1, του Συντάγματος, η προαναφερόμενη Συμφωνία, με τις διατάξεις της οποίας προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

1. Καθορίζεται η έννοια των όρων, που αναφέρονται στη Συμφωνία, για την εφαρμογή της. (άρθρο 1)

2. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη συνεργάζονται στον τομέα δίωξης του εγκλήματος της εμπορίας ανηλίκων και εκμετάλλευσης αυτών, βάσει αμοιβαίως αποδεκτών αρχών και μεθόδων. Ειδικότερα, προς το σκοπό αποτελεσματικής εναρμόνισης των ορισμών εγκλημάτων και διαδικασιών και στο πλαίσιο των εθνικών νομικών συστημάτων τους, τα Μέρη μεταξύ άλλων:

α. Επιβάλλουν ειδικές ποινές για την εμπορία ανηλίκων και την εκμετάλλευση αυτών και ποινικοποιούν την απόπειρα, τη συνέργεια και την ηθική αυτουργία, όσον αφορά στο εν λόγω έγκλημα.

β. Θεσπίζουν την ευθύνη των νομικών προσώπων που εμπλέκονται στην εμπορία ανηλίκων.

γ. Θεσπίζουν, επίσης, διατάξεις για την επιβολή απαγορεύσεων, δήμευσης και διοικητικών μέτρων κατά των διακινητών ανηλίκων.

δ. Υιοθετούν διατάξεις που προβλέπουν δήμευση των αντικειμένων που κατέχονται από τους διακινητές και χρησιμοποιήθηκαν για την εμπορία ανηλίκων.

ε. Υιοθετούν, επίσης, κανονισμούς μετανάστευσης για την έκδοση αδειών διαμονής σε ανήλικους – θύματα, σύμφωνα με όσα ορίζονται ειδικότερα στο άρθρο 9, παρ. 4. **(άρθρο 2 και 9 παρ. 4)**

3. Όσον αφορά στη δράση και τη συνεργασία των αστυνομικών αρχών, στο πλαίσιο υλοποίησης της Συμφωνίας, τα Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να:

α. Συστήσουν ή / και να λειτουργούν μονάδες κατά της εμπορίας εντός των οικείων αστυνομικών αρχών, που στελεχώνονται με ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό πλήρους απασχόλησης, για την προστασία των ανηλίκων.

β. Υιοθετήσουν πρόσθετα πρωτόκολλα για την εφαρμογή της Συμφωνίας, τα οποία μπορεί να περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την: i) Ανάπτυξη κοινών προτύπων για την τακτική και αποτελεσματική συλλογή και ανταλλαγή στατιστικών στοιχείων για τα θέματα εμπορίας ανηλίκων.

ii) Δημιουργία βάσεων δεδομένων στις συνοριακές διαβάσεις, τηρουμένων των εγγυήσεων για την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων.

iii) Εκπαίδευση και το συντονισμό κοινών διαδικασιών που εφαρμόζονται στις συνοριακές διαβάσεις, με σκοπό τη βελτίωση και ενίσχυση των συνοριακών ελέγχων.

iv) Υιοθέτηση και λήψη μέτρων ενίσχυσης των συνοριακών ελέγχων (απαγόρευση εισόδου, ανάκληση θεώρησης εισόδου, πιθανή προσωπική κράτηση προσώπων που ενέχονται σε εμπορία ανηλίκων).

v) Εκπαίδευση στελεχών συνοριακού ελέγχου, στελεχών της αστυνομίας, εισαγγελέων, δικαστών, στελεχών των υπηρεσιών μετανάστευσης, καθώς και λοιπών εμπλεκόμενων.

Περαιτέρω, τα Συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνούν να:

α. Χρησιμοποιούν διαύλους επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των αστυνομικών αρχών, των Πρεσβειών και των Προξενείων, προς το σκοπό ταχείας διασφάλισης της ισχύος και νομιμότητας ταξιδιωτικών εγγράφων, αποδεικτικών ταυτότητας και προσωπικών δεδομένων.

β. Ορίσουν, εντός των αστυνομικών αρχών τους, σημεία επαφής. **(άρθρο 3)**

4.α. Προβλέπεται ότι, για την αντιμετώπιση των γενεσιουργών αιτίων της εμπορίας ανηλίκων, τα Συμβαλλόμενα Μέρη εφαρμόζουν αποτελεσματικές οικονομικές και κοινωνικές πολιτικές, σε σχέση με ευάλωτες ομάδες πληθυσμού, με σκοπό τη: i) Βελτίωση της πρόσβασης ανηλίκων σε ευκαιρίες εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης.

ii) Αύξηση ποσοστών φοίτησης σε σχολεία και επαγγελματικής κατάρτισης.

iii) Αντιμετώπιση της παράνομης και μη καταγεγραμμένης παιδικής εργασίας.

β. Για την εφαρμογή και βελτίωση των μέτρων που λαμβάνονται, τα Συμβαλλόμενα Μέρη δεσμεύονται για αμοιβαία ενημέρωση. **(άρθρο 4)**

5. Καθορίζεται το πλαίσιο δράσης των Συμβαλλόμενων Μερών, για την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας, που κρίνεται απαραίτητη για την αποτελεσματική πρόληψη της εμπορίας ανηλίκων. Ειδικότερα, τα Μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να:

α. Πραγματοποιούν ενημερωτική εκστρατεία, με τη συνεργασία της κοινωνίας πολιτών, μη κυβερνητικών οργανώσεων, διεθνών οργανισμών και λοιπών μη κρατικών φορέων. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος επιβαρύνεται με το κόστος της ενημερωτικής εκστρατείας στην επικράτειά του.

β. Ευαισθητοποιήσουν τους υπεύθυνους για τη χάραξη πολιτικής επί του θέματος της εμπορίας ανηλίκων, το προσωπικό των αστυνομικών αρχών και άλλους αρμόδιους επαγγελματίες (ιατρικών κοινωνικών υπηρεσιών κ.λπ.), προκειμένου να ενισχυθεί η ετοιμότητά τους και οι θεσμικές τους δυνατότητες, για την καταπολέμηση του φαινομένου.

γ. Ευαισθητοποιήσουν, επίσης, το κοινό σχετικά με την υποχρεωτική εκπαίδευση, ενημερώνοντας παράλληλα για τις κυρώσεις που επιβάλλονται στους έχοντες την επιμέλεια ανηλίκων, οι οποίοι παραβιάζουν τη σχετική νομοθεσία και την απαγόρευση της παιδικής εργασίας.

δ. Δημιουργήσουν και να διαφημίσουν αποτελεσματικά τηλεφωνικές γραμμές έκτακτης ανάγκης, για την παροχή συμβουλών σε ανήλικους – θύματα, καθώς και για τη διευκόλυνση υποβολής ανώνυμων καταγγελιών περί εμπορίας ανηλίκων, κ.λπ.

(άρθρο 5)

6. Περαιτέρω, για την αποτελεσματική πρόληψη της εμπορίας ανηλίκων, τα Συμβαλλόμενα Μέρη λαμβάνουν τα ακόλουθα θεσμικά μέτρα:

α. Συνιστούν κεντρικό συντονιστικό όργανο, με σκοπό τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δημόσιων θεσμικών οργάνων στους τομείς που αναφέρεται η Συμφωνία. Για την Ελλάδα, ως αρμόδιο όργανο, ορίζεται η Μόνιμη Διυπουργική Επιτροπή του άρθρου 9 του π.δ. 233/2003.

β. Διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους.

γ. Αναπτύσσουν επαρκές δίκτυο κοινωνικών υπηρεσιών, επικουρούμενο από την κοινωνία πολιτών, διεθνείς οργανισμούς και μη κρατικούς φορείς.

δ. Διασφαλίζουν την ληξιαρχική καταχώρηση όλων των νεογέννητων.

(άρθρο 6)

7.α. Προσδιορίζονται οι γενικές αρχές, που διέπουν τη συνεργασία των οικείων κρατικών θεσμικών οργάνων για την προστασία των ανηλίκων – θυμάτων.

β. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη συνιστούν ειδική κρατική υπηρεσία (Υπεύθυνη Αρχή), η οποία διασφαλίζει τη συνεργασία των αρμόδιων, για την εν γένει μέριμνα των ανηλίκων, θεσμικών οργάνων και την αποτελεσματική εφαρμογή της Συμφωνίας.

γ. Ως Υπεύθυνη Αρχή στην Ελλάδα, ορίζεται το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. **(άρθρο 7)**

8. Εξειδικεύονται οι διαδικασίες, τις οποίες οφείλουν να εφαρμόζουν τα Συμβαλλόμενα Μέρη για τον εντοπισμό ανηλίκων – θυμάτων και την περαιτέρω μεταχείρισή τους από τα αρμόδια κρατικά όργανα. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, προβλέπονται τα εξής:

α. Οι οριζόμενοι φορείς ειδοποιούν την Υπεύθυνη Αρχή της χώρας τους, για την ύπαρξη πιθανών ανηλίκων – θυμάτων, η οποία αναλαμβάνει το συντονισμό των δράσεων και καταχωρεί τα σχετικά στοιχεία σε ειδικό μητρώο.

β.ι) Οι ανήλικοι – θύματα, μετά τον εντοπισμό τους, μεταφέρονται σε κέντρα μέριμνας τα οποία προσφέρουν διατροφή, ιατρική αγωγή, ψυχολογική υποστήριξη και ευκαιρίες για εκπαίδευση και δραστηριότητες αναψυχής.

ii) Παρέχεται η δυνατότητα στο κεντρικό συντονιστικό όργανο και στην Υπεύθυνη Αρχή κάθε Συμβαλλόμενου Μέρους να συνάπτουν συμφωνίες, μνημόνια συνεννόησης κ.λπ. με διεθνείς οργανισμούς, λοιπούς μη κρατικούς φορείς κ.λπ. για την παροχή των προαναφερόμενων κοινωνικών υπηρεσιών.

γ.ι) Σε ιδιαίτερες κατηγορίες ανηλίκων – θυμάτων παρέχεται εξειδικευμένη φροντίδα.

ii) Τα Συμβαλλόμενα Μέρη χρησιμοποιούν προσωπικό ικανό να επικοινωνεί στη γλώσσα που κατανοεί ο ανήλικος.

δ. Στους ανηλίκους – θύματα, που τοποθετούνται σε κέντρα μέριμνας, χορηγείται άδεια διαμονής είτε ως θύματα εμπορίας ανηλίκων είτε για ανθρωπιστικούς λόγους, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

ε. Προβλέπεται ότι, μετά τη μεταφορά του ανηλίκου σε κέντρο μέριμνας, οι ανήλικοι – θύματα τίθενται προσωρινά υπό την εποπτεία επιτρόπου, ο οποίος έχει τα οριζόμενα προσόντα και καθήκοντα.

στ. Καθορίζεται η διαδικασία εξατομικευμένης αξιολόγησης των υποθέσεων εμπορίας ανηλίκων, από τις αστυνομικές υπηρεσίες, στην οποία περιλαμβάνεται και συνέντευξη του ανηλίκου, κατά τη διάρκεια της ανάκρισης, που διενεργείται υπό τις οριζόμενες διασφαλίσεις.

ζ.ι) Οι Υπεύθυνες Αρχές και των δύο Συμβαλλόμενων Μερών μελετούν και αποφασίζουν μία μόνιμη λύση που εγγυάται τα συμφέροντα του ανηλίκου, λαμβάνοντας υπόψη και τη βούληση αυτού.

ii) Μόνιμη λύση για τους ανηλίκους – θύματα εμπορίας αποτελούν η οικογενειακή επανένωση, ο ασφαλής επαναπατρισμός, η ενσωμάτωση του ανηλίκου στη χώρα υποδοχής ή η μεταφορά του σε τρίτη χώρα.

iii) Καθορίζονται οι ειδικότερες διαδικασίες, που τηρούνται για την εφαρμογή καθεμιάς από τις προαναφερόμενες λύσεις. Μεταξύ άλλων: α) Για τον ασφαλή επαναπατρισμό ανηλίκων, η Υπεύθυνη Αρχή της χώρας προέλευσης εκπονεί και εφαρμόζει ειδικά προγράμματα, που καλύπτουν την προστασία ανηλίκων, την ιατρική και ψυχολογική υποστήριξη, την επανένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα, καθώς και κάθε άλλη αρωγή ή παροχή που προβλέπει, για την προστασία ανηλίκων, η σχετική νομοθεσία της χώρας προέλευσης.

β) Η Υπεύθυνη Αρχή της χώρας προέλευσης, σε περίπτωση που ο ανήλικος αντιμετωπίζει προβλήματα με τους γονείς τους ή τον κηδεμόνα / επίτροπο, μετά την επιστροφή του, διασφαλίζει, μεταξύ άλλων, τη στέγαση, διατροφή, ιατρική εν γένει υποστήριξη, νομική εκπροσώπηση, καθώς και την εκπαίδευση του ανηλίκου σε γλώσσα που αυτός καταλαβαίνει, σύμφωνα με την αρχή της μη διάκρισης. Περαιτέρω προβαίνει σε συγκεκριμένες ενέργειες.

γ) i. Για την ενσωμάτωση ανηλίκων – θυμάτων στη χώρα υποδοχής, προτιμάται η ενσωμάτωση σε οικογενειακό και κοινοτικό περιβάλλον αντί της τοποθέτησης σε ιδρύματα, παρέχεται δε και η δυνατότητα υιοθεσίας αυτών.

ii. Σε περίπτωση παράβασης της νομοθεσίας περί υιοθεσίας, τα Συμβαλλόμενα Μέρη εφαρμόζουν τις αυστηρότερες ποινές που ισχύουν για την εμπορία ανηλίκων.

δ) i. Για την μετεγκατάσταση ανηλίκου σε τρίτη χώρα απαιτείται, μεταξύ άλλων, η διασφάλιση νόμιμα αναγνωρισμένης επιτροπείας και προγράμματος ενσωμάτωσης του ανηλίκου στη χώρα αυτή.

ii. Η Υπεύθυνη Αρχή της χώρας υποδοχής εξασφαλίζει τη συνοδεία του ανηλίκου έως το σημείο εισόδου της χώρας υποδοχής, σύμφωνα με τα οριζόμενα σε Πρόσθετο Πρωτόκολλο της υπό κύρωση Συμφωνίας.

iii. Η Υπεύθυνη Αρχή της χώρας υποδοχής παρακολουθεί τη μετεγκατάσταση και ενσωμάτωση του ανηλίκου στην τρίτη χώρα. (άρθρα 8 – 16)

9.α. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη παρακολουθούν την εφαρμογή της Συμφωνίας, μέσω κοινών συναντήσεων των ενδιαφερομένων αρχών, που πραγματοποιούνται ετησίως.

β. Οι τυχόν αναφυόμενες διαφορές, σχετικά με την ερμηνεία και εφαρμογή της Συμφωνίας, επιλύονται με διαβουλεύσεις ή / και διαπραγματεύσεις.

γ. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την αναθεώρηση, τροποποίηση και καταγγελία της Συμφωνίας, η οποία ισχύει επ' αόριστον. (άρθρα 17 – 20)

Β. Με το άρθρο δεύτερο, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 20 της Συμφωνίας, καθορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος αυτής και του υπό ψήφιση νόμου.

Γ. Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

Ι. Επί του κρατικού προϋπολογισμού:

1. Ετήσια δαπάνη από την κάλυψη εξόδων συμμετοχής Ελλήνων εκπροσώπων στις κατ' έτος συγκαλούμενες κοινές συναντήσεις των ενδιαφερομένων αρχών, για την εξέταση εφαρμογής της Συμφωνίας. (**άρθρο 17**) Η δαπάνη εκ της αιτίας αυτής, που εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός και τόπος συναντήσεων, αριθμός εκπροσώπων κ.λπ.), εκτιμάται στο ποσό των **3.500 ΕΥΡΩ** περίπου, όταν η συνάντηση πραγματοποιείται στην Αλβανία και **1.600 ΕΥΡΩ** περίπου, όταν αυτή πραγματοποιείται στην Ελλάδα.

2. Δαπάνη ύψους **425.000 ΕΥΡΩ** περίπου, για το οικονομικό έτος 2007 και **450.000 ΕΥΡΩ** περίπου, για κάθε επόμενο οικονομικό έτος, από την πρόσθετη επιχορήγηση του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης για την αντιμετώπιση των εξόδων στέγασης και λειτουργίας του Ξενώνα Άμεσης Υποδοχής και Προσωρινής Φιλοξενίας θυμάτων εμπορίας ανηλίκων.

3. Δαπάνη από την: **i)** Πραγματοποίηση ενημερωτικής εκστρατείας για την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με την εμπορία ανηλίκων, σε συνεργασία με την κοινωνία πολιτών, μη κυβερνητικές οργανώσεις, διεθνείς οργανισμούς κ.λπ. (**άρθρο 5 (α)**)

ii) Δημιουργία και διαφήμιση, με αποτελεσματικό τρόπο, τηλεφωνικών γραμμών εκτάκτου ανάγκης, για την παροχή συμβουλών και την καθοδήγηση ανηλίκων θυμάτων εμπορίας. (**άρθρο 5 (ε)**).

iii) Διάθεση ανθρωπίνων και οικονομικών πόρων, για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων. (**άρθρο 6 (β)**)

iv) Ανάπτυξη επαρκούς δικτύου κοινωνικών υπηρεσιών. (**άρθρο 6 (γ)**)

v) Εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων, για την επανένταξη ανηλίκων θυμάτων εμπορίας στη χώρα προέλευσής τους (Αλβανία). (**άρθρο 14.2**)

4. Ενδεχόμενη δαπάνη από την: **i)** κάλυψη των εξόδων συνοδείας ανηλίκων θυμάτων εμπορίας μέχρι το σημείο εισόδου σε τρίτη χώρα, όπου τυχόν μετεγκαθίστανται. (**άρθρο 16.2**)

ii) Συμμετοχή Ελλήνων εκπροσώπων σε διαβουλεύσεις ή και διαπραγματεύσεις, για την επίλυση τυχόν αναφωσμένων διαφορών, σχετικά με την ερμηνεία ή / και την εφαρμογή της Συμφωνίας. (**άρθρο 18**)

Τέλος, επισημαίνεται ότι, όσον αφορά στις διατάξεις των άρθρων 2.1(α) και (δ), 4.1 (α), 9.1. και 9.3, 10.1, 10.2 (γ), 12.2, τα οικονομικά αποτελέσματα που προκαλούνται από την εφαρμογή τους, έχουν εκτιμηθεί κατά την προώθηση των αντίστοιχων διατάξεων του εθνικού δικαίου. Επίσης, οι δαπάνες που θα προκύψουν από την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 3.2 (δ) και (η) θα εκτιμηθούν, κατά την κύρωση πρόσθετων Πρωτοκόλλων, τα οποία θα υιοθετηθούν για την εφαρμογή της Συμφωνίας.

II. Επί του προϋπολογισμού του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης [(ΕΚΚΑ), (ν.π.δ.δ. επιχορηγούμενο από τον κρατικό προϋπολογισμό)]:

1. Ετήσια δαπάνη ύψους **450.000 ΕΥΡΩ** περίπου, από την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων του Ξενώνα Άμεσης Υποδοχής και Προσωρινής Φιλοξενίας θυμάτων εμπορίας ανηλίκων, καθώς και από την καταβολή μισθοδοσίας στο προσωπικό που θα στελεχώσει τον ξενώνα αυτό. (άρθρο 7. 2)
2. Εφάπαξ δαπάνη ύψους **200.000 ΕΥΡΩ** περίπου, για την επισκευή κτηρίου που θα χρησιμοποιείται ως Ξενώνας Άμεσης Υποδοχής και Προσωρινής Φιλοξενίας θυμάτων εμπορίας ανηλίκων. (άρθρο 7.2)

Οι ανωτέρω δαπάνες θα αντιμετωπισθούν από την προαναφερόμενη κρατική επιχορήγηση (I περ. 2).

6 Φεβρουαρίου 2008

Γενικός Διευθυντής

Βασίλειος Λέτσιος